

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

JAWNE

~~SECRET~~
~~TOP SECRET~~

Egz. Nr 19

**REKOMENDACJA
SZTABU ZJEDNOCZONYCH SIŁ ZBROJNYCH
UKŁADU WARSZAWSKIEGO**

w zakresie

**ZASTOSOWANIA BOJOWEGO I ZABEZPIECZENIA
LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH**

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Sztabu Zbiorów Specjalnych

45415

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

JAWNE

~~SECRET~~
~~TOP SECRET~~
~~TOP SECRET~~

Egz. Nr 49

REKOMENDACJA SZTABU ZJEDNOCZONYCH SIŁ ZBROJNYCH UKŁADU WARSZAWSKIEGO w zakresie

ZASTOSOWANIA BOJOWEGO I ZABEZPIECZENIA LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH

BIBLIOTEKA NAUCZONA ANG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Wz. ewid. _____

45415

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

JAWNE

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1990 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

Egz. nr 49

REKOMENDACJA

Sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych U.W.
w zakresie

Zastosowania bojowego i zabezpieczenia
Lotnictwa Wojsk Lądowych

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biura Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

45415

Zat.	80 GIGMA	wchodzący w skład	PEL. 87
Nr 1.	z 1983	9 09	13 83r.

SZTAB ZJEDNOCZONYCH SIŁ ZBRÓJNYCH

JAWNE

~~_____~~
~~_____~~

~~_____~~

Egz. nr 19

REKOMENDACJA

W ZAKRESIE ZASTOSOWANIA BOJOWEGO, ORGANIZACJI DOWODZENIA,
ZABEZPIECZENIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ LOTNICZO-TAKTYCZNYCH
W LOTNICTWIE WOJSK LĄDOWYCH

MOŚNA, 1983 r.

W S T Ę P

Opracowanie zawiera Rekomendacje Sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego w zakresie zastosowania bojowego, organizacji dowodzenia, zabezpieczenia i prowadzenia ćwiczeń lotniczo-taktycznych w lotnictwie wojsk lądowych przetłumaczone z języka rosyjskiego i zalecone przez Główny Zarząd Szkolenia Bojowego WP /pismo GZSB PF675 7.9.1983/, do służbowego wykorzystania.

Treść tego opracowania ma stanowić podstawę do opracowania materiałów teoretycznych i ćwiczeń dotyczących lotnictwa wojsk lądowych w ASG WP.

1. Organizacja pracy w jednostkach bojowych	17
2. Rozwiązania w lotnictwie wojsk lądowych	19
3. Zabezpieczenie systemów	20
4. Zadaniowe problemy organizacji i metody prowadzenia wspólnych ćwiczeń	24
5. Podsumowanie	28

SPIS TRESCI

	Str.
✓ 1. Przeznaczenie, organizacja, zadania i sposoby działań bojowych LWL	5
✓ 2. Bazowanie LWL	8
3. Obowiązki osób funkcyjnych	9
✓ 4. Organizacja dowodzenia LWL	11
5. Podstawowe zadania stanowisk dowodzenia	14
6. Organizacja pracy na stanowiskach dowodzenia	17
7. Powiadamianie wojsk OPL o wylotach lotnictwa frontowego i- lotnictwa wojsk lądowych	19
8. Zabezpieczenie tyłowe	20
9. Podstawowe problemy organizacji i metodyki prowadzenia wspólnych ćwiczeń	21
Zakończenie	24

1. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA, ZADANIA I SPOSOBY DZIAŁAŃ BOJOWYCH LWL

Lotnictwo wojsk lądowych stanowi istotną siłę w rękach dowódców: frontu, armii, dywizji zmechanizowanych /pancernych/ mającą wpływ na przebieg operacji i walki. Przeznaczone jest do wsparcia wojsk lądowych, wysadzania desantów taktycznych, stawiania zapór minowych, prowadzenia rozpoznania taktycznego, walki radioelektronicznej i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych ZO i ZT wojsk lądowych.

Lotnictwo wojsk lądowych dzieli się na następujące rodzaje:

- szturmowe /śmigłowce bojowe/;
- transportowe /transportowo-bojowe i transportowo-desantowe śmigłowce/;
- rozpoznawcze /bezpilotowe samoloty rozpoznawcze, śmigłowce rozpoznawcze i korygowania/;
- specjalne /śmigłowce: WRE, łączności, ratownicze i sanitarne/.

Pod względem organizacyjnym w skład LWL wchodzi:

- samodzielne pułki śmigłowców bojowych;
- pułki śmigłowców transportowo-desantowych;
- samodzielne eskadry śmigłowców;
- pododdziały bezpilotowych samolotów rozpoznawczych.

Eskadra jest podstawowym pododdziałem taktycznym. Składa się z kilku kluczy i wykonuje zadania bojowe w składzie pułku lub samodzielnie.

Klucz jest pododdziałem taktycznym, w jego skład wchodzi dwie pary lub trzy śmigłowce. Zadania wykonuje w składzie eskadry lub samodzielnie.

Para jest najmniejszym pododdziałem taktycznym, wykonującym zadania w składzie klucza lub samodzielnie...

Podstawowe zadania pododdziałów LWL:

- ✓ - niszczenie obiektów przeciwnika na przednim skraju i w głębokości taktycznej;
- ✓ - niszczenie desantów powietrznych /morskich/;
 - niszczenie oddziałów /pododdziałów/ powietrzno-szturmowych w rejonie zrzutu /wysadzenia/;
- ✓ - niszczenie śmigłowców w powietrzu;
- ✓ - wysadzanie desantów operacyjno-taktycznych i taktycznych oraz wsparcie ich działań bojowych;
- ✓ - wysadzenie /ewakuacja/ grup specjalnych;
- ✓ - rozpoznanie pola walki, promieniowania, chemiczne i inżynieryjne;
- ✓ - poprawianie ognia artylerii;
- ✓ - radioelektroniczne obezwładnienie łączności dowodzenia wojskami i kierowania uzbrojeniem;
- ✓ - stawianie pól minowych;
- ✓ - stawianie zasłon dymnych i acrozolowych;
- poszukiwanie i ratownictwo załóg lotniczych;
- zabezpieczenie dowodzenia wojskami i łączności w czasie walki;
- ewakuacja rannych i chorych.

Podczas wykonywania zadań bojowych pododdziały poszczególnych rodzajów lotnictwa wojsk lądowych stosują różne sposoby działań bojowych.

Podstawowymi sposobami działań bojowych pododdziałów lotnictwa szturmowego /śmigłowców bojowych/ podczas niszczenia celów naziemnych są:

- uderzenie jednoczesne całością sił na jeden lub kilka obiektów wcześniej zaplanowanych lub wykrytych podczas walki w wyznaczonym czasie lub na wezwanie z pola walki;
- uderzenia kolejne kluczy /par, pojedynczych śmigłowców/ w określonym czasie na jeden lub kilka obiektów wcześniej zaplanowanych;

- uderzenia kolejne kluczy /par/ na obiekty wykryte w czasie walki, na wezwanie, z dyżurowania na ziemi lub w powietrzu;

- uderzenia kluczy /par/ na obiekty przeciwnika z zasadzki;
- samodzielne poszukiwanie i niszczenie obiektów przez klucze /pary/ w wyznaczonym rejonie /„swobodne polowanie“/.

Podczas niszczenia celów powietrznych śmigłowce stosują następujące sposoby działań:

- kolejne wprowadzenie do walki i niszczenie celów powietrznych parami lub pojedynczymi śmigłowcami z dyżurowania na ziemi lub w powietrzu;

- niszczenie celów powietrznych parami /pojedynczo/ z zasadzki;

- samodzielne poszukiwanie i niszczenie celów powietrznych w wyznaczonym rejonie /„swobodne polowanie“/.

Oddziały i pododdziały lotnictwa transportowego i specjalnego stosują następujące sposoby działań:

- działania jednoczesne całością sił w wyznaczonym czasie;
- działania kolejne pododdziałów i pojedynczych śmigłowców w wyznaczonym czasie lub na wezwanie;

- działania oddzielnych kluczy, par, śmigłowców w wyznaczonym czasie lub na wezwanie.

Pododdziały lotnictwa rozpoznawczego stosują jednoczesny wylot całością sił na rozpoznanie w oznaczonym czasie lub na wezwanie. Stosują również wyloty oddzielnych par, śmigłowców i bezpilotowych samolotów rozpoznawczych w określonym czasie lub na wezwanie.

W locie bojowym stosuje się różne przedsięwzięcia taktyczne, które powinny odpowiadać potrzebom każdego etapu lotu.

Do podstawowych przedsięwzięć taktycznych należą:

- umiejętne wykorzystanie przez załogi właściwości i możliwości bojowych swoich śmigłowców;

- przyjęcie najbardziej korzystnego ugrupowania bojowego;

- lot na optymalnej wysokości, prędkości i po najwygodniejszej trasie;
- wybór najwygodniejszych kierunków i sposobów ataku, środków rażenia i kolejności ich użycia w każdym ataku;
- umiejętne wykorzystanie warunków atmosferycznych, pory doby i warunków terenowych;
- stosowanie manewru przeciwrakietowego, przeciwartyleryjskiego i przeciw samolotom myśliwskim.

Dla zapewnienia terminowego wylotu na wykonanie zadań bojowych przez pododdziały i pojedyncze śmigłowce pełnione są dyżury pododdziałów /śmigłowców/ na ziemi, w trzech stopniach gotowości bojowej: nr 1, 2 i 3 /analogicznie do gotowości bojowej samolotów/ i dyżurowanie w powietrzu.

2. BAZOWANIE LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH

Bazowanie lotnictwa wojsk lądowych organizowane jest z uwzględnieniem charakteru wykonywanych zadań, zamiaru do operacji /walki/ i warunków terenowych.

Przez pojęcie „bazowanie” należy rozumieć sieć lotnisk i lądowisk, płaszczyzn rozérodzkowania, lądowisk podskokowych i rejonów zasadzek dla pododdziałów śmigłowców oraz rejony stanowisk startowych dla bezpilotowych samolotów rozpoznawczych. Bazowanie powinno zapewnić żywotność LWL, terminowe wykonanie zadań, możliwość prowadzenia działań bojowych w różnych warunkach atmosferycznych.

Lotnictwo wojsk lądowych bazuje w następujących odległościach od linii styczności bojowej wojsk:

- eskadry dywizyjne - 20-35 km;
- pułki śmigłowców bojowych i eskadry armijne - 30-70 km;
- pułk śmigłowców transportowo-desantowych - 80-100 km;
- lądowiska podskokowe wyznacza się w zależności od warunków terenowych w odległości 10-20 km od linii styczności, a rejony zasadzek w odległości 2-6 km od planowanego miejsca ataku.

3. OBOWIĄZKI OSÓB FUNKCYJNYCH

Charakter i różnorodność wykonywanych zadań bojowych oraz złożoność warunków ich wykonania wymaga od dowódców i sztabów dobrej znajomości zasad użycia lotnictwa wojsk lądowych i pełnego wykonywania obowiązków funkcyjnych w zakresie jego użycia.

Dowódca WLF jest odpowiedzialny za gotowość bojową wszystkich oddziałów i pododdziałów lotnictwa wojsk lądowych, ich stan etatowy, pilotażowe i taktyczne przygotowanie, sprawność i eksploatację techniki lotniczej, organizację dowodzenia w powietrzu, bojowe, materiałowo-techniczne i tyłowe zabezpieczenie.

Dowódca armii ogólnowojskowej /pancernej/ kieruje działalnością bojową oddziałów i pododdziałów LWL poprzez swój sztab i dowódcę lotnictwa armii. On podejmuje decyzje na użycie lotnictwa i wprowadza w życie przedsięwzięcia w zakresie utrzymania oddziałów w stałej gotowości do wykonania zadań bojowych wspólnie z wojskami armii. Prowadzi kontrolę przygotowania taktyczno-bojowego oddziałów i pododdziałów. Dokonuje podziału wysiłku lotnictwa zgodnie z zamiarem i planem operacji, według zadań armii, a dla związków taktycznych według okresów porażenia ogniowego /walki/. Określa sposoby współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi oraz rejonu bazowania i sposób przebazowania w toku operacji.

Szef sztabu armii jest odpowiedzialny za terminowe przygotowanie lotnictwa armii do działań bojowych. Organizuje trwałe i ciągłe dowodzenie oraz wszystkie rodzaje zabezpieczenia działań bojowych. Wspólnie z dowódcą lotnictwa armii szczegółowo planuje działania bojowe lotnictwa w operacji i uzgadnia z wojskami lądowymi jego wysiłek, a w pierwszej kolejności z artylerią i oddziałami OPL. Planuje rozpoznanie powietrzne i poprawianie ognia artylerii. Doprowadza do wojsk sygnały wzajemnego rozpoznawania i wskazywania celów oraz przedsięwzięcia w zakresie bezpieczeństwa lotnictwa podczas przelotów nad ugrupowaniem bojowym wojsk armii. Określa miejsce

rozwinięcia Pz SD lotnictwa i OPL armii, sposób jego przesunięcia jak również sposób użycia śmigłowców dla zabezpieczenia dowodzenia i łączności w armii oraz wykonania zadań WRE.

Organizuje i kontroluje wymianę informacji w zakresie sytuacji, położenia wojsk własnych i zadaniach wykonywanych przez lotnictwo i wojska lądowe.

Dowódca lotnictwa armii jest bezpośrednim organizatorem działań bojowych lotnictwa wojsk lądowych w operacjach armijnych, zgodnie z decyzją dowódcy armii i zarządzeniami dowódcy wojsk lotniczych frontu. Ponosi odpowiedzialność za: gotowość bojową oddziałów i pododdziałów lotnictwa armii, jego ukompletowanie, pilotażowe i taktyczne przygotowanie personelu latającego, bezpieczeństwo lotów, sprawność techniczną i eksploatację sprzętu lotniczego, bojowe, techniczno-specjalne i tyłowe zabezpieczenie oraz organizację dowodzenia oddziałami i pododdziałami etatowymi i operacyjnie podporządkowanymi.

Do jego obowiązków należy: organizacja przygotowania oddziałów i pododdziałów lotniczych do działań bojowych, opracowanie propozycji dla dowódcy armii odnośnie użycia lotnictwa wojsk lądowych oraz wydzielonego lotnictwa frontowego w operacji, podziału jego wysiłku według dni i zadań operacji; udział w planowaniu użycia lotnictwa armii w kompleksowym porażeniu ogniowym i wykonaniu innych zadań; organizacja współdziałania lotnictwa armii z innymi rodzajami wojsk, a przede wszystkim z wojskami OPL i WRJA; doprowadzenie zadań do oddziałów i pododdziałów lotniczych, przygotowanie ich do wykonania otrzymanych zadań bojowych oraz kontrolowanie ich gotowości; organizowanie zabezpieczenia bojowego i techniczno-specjalnego oraz utrzymywanie ciągłego współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi armii w czasie działań bojowych.

Dowódca i sztab dywizji zmechanizowanej /pancernej/ kieruje działalnością bojową eskadry dywizyjnej i ponosi odpowiedzialność za: gotowość bojową i przygotowanie do działań bojowych; efektywne użycie jej do walki; stan moralno-polityczny

składu osobowego. Prowadzi kontrolę przygotowania, wyznacza rejon bazowania. Dokonuje podziału wysiłku lotnictwa według zadań dywizji i okresów porażenia ogniowego nieprzyjaciela. Organizuje planowanie działań bojowych i ciągłe współdziałanie lotnictwa z oddziałami i pododdziałami dywizji, szczególnie z artylerią i pododdziałami OPL. Stawia zadania bojowe i kontroluje terminowość ich wykonania. Organizuje zabezpieczenie działań bojowych i dowodzenie.

4. ORGANIZACJA DOWODZENIA LOTNICTWEM WOJSK LĄDOWYCH

Podstawą do organizacji dowodzenia LWL jest decyzja dowódcy armii. Treścią decyzji dowódcy armii powinno być skupienie wysiłku lotnictwa na głównym kierunku działań wojsk w najbardziej odpowiedzialnych okresach operacji /walki/ i wykonanie najbardziej ważnych zadań, pełny udział lotnictwa w kompleksowym porażeniu ogniowym i zapewnienie ciągłego i terminowego lotniczego wsparcia działań bojowych wojsk. Zadania dla LWL szczegółowo określa się na zadanie bliższe wojsk i na pierwszy dzień operacji.

Decyzja dowódcy armii do operacji w konkretnych warunkach powinna zawierać i inne zagadnienia związane z użyciem LWL, a mianowicie: czas, skład i miejsce wysadzania desantów; sposób ich wsparcia; zadania wojsk raketowych, artylerii i oddziałów WRE w zakresie obezwładnienia środków OPL nieprzyjaciela; sposób użycia lotnictwa do walki z lotnictwem wojsk lądowych i powietrzno-szturmowymi oddziałami /pododdziałami/ nieprzyjaciela.

W działaniach zaczepnych większą część wysiłku /60-70%/ LWL wydzielonego na operację planuje się użyć w zadaniu bliższym armii. Część sił i środków LWL może być przekazana w operacyjne podporządkowanie związków taktycznych pierwszego rzutu armii, jak również do składu przeciwpancernego odwodu powietrznego lub powietrznego oddziału zaporowego.

W decyzji dowódca armii /dywizji/ określa również główne przedsięwzięcia zabezpieczenia działań bojowych LWL, a miano-

wicie: prowadzenie rozpoznania; obezwładnienie środków OPL nieprzyjaciela w rejonach działań bojowych prowadzonych przez śmigłowce; sposób oznaczania wojsk własnych; organizacji dowodzenia i współdziałania i inne.

Dowodzenie lotnictwem frontowym i lotnictwem wojsk lądowych działającym w pasie armii realizowane jest w ogólnym systemie dowodzenia wojsk lotniczych frontu, w skład którego wchodzi: połączone stanowisko dowodzenia /Pł SD/ i zapasowe połączone stanowiska dowodzenia /ZPł SD/ WL i OPL frontu; połączone i zapasowe połączone stanowiska dowodzenia lotnictwa i OPL armii; stanowiska dowodzenia i zapasowe stanowiska dowodzenia dywizji i pułków lotniczych; startowe stanowiska dowodzenia na lądowiskach stałych i podskokowych; grupy dowodzenia bojowego /GDB/, punkty naprowadzania i wskazywania celów /PNWC/, punkty radionawigacyjne /PRN/ i oficerowie wzrokowego naprowadzania lotnictwa. *Diagram* ↓

Połączone wysunięte stanowiska dowodzenia /PŁW SD/ WL i OPL frontu /armii/ oraz powietrzne elementy dowodzenia WL frontu i dywizji lotniczych są elementami odpowiednich stanowisk dowodzenia.

Oprócz wyżej wymienionych, w wojskach lotniczych frontu rozwijane są tyłowe stanowiska dowodzenia /TSD/.

Pł SD WL i OPL frontu, lotnictwa i OPL armii, SD dywizji i pułków lotniczych rozwijane są w wariantach: stacjonarnym i ruchomym. Natomiast zapasowe stanowiska dowodzenia, startowe stanowisko dowodzenia na lądowiskach stałych i podskokowych, PNWC i GDB rozwijane są tylko w wariantcie ruchomym. Stacjonarne stanowiska dowodzenia powinny być rozwinięte w schronach.

Stacjonarne Pł SD lotnictwa i OPL armii jest to zespół umocnionych ukryć, wyposażonych w środki łączności niezbędne do dowodzenia lotnictwem i wojskami OPL. W jego skład wchodzi: Centrum Dowodzenia Bojowego, w którym znajdują się miejsca pracy dla dowódców lotnictwa i OPL, zespołów dowodzenia LWL, LM, lotnictwem uderzeniowym i wojskami OPL; ukrycia dla rozmieszczenia sztabów i szużb oraz węzłów łączności.

Ruchome Pł SD lotnictwa i OPL rozwija się na dowódczo-sztabowych i specjalnych samochodach /przyczepach/ w których rozmieszcza się dowódców, zespoły dowodzenia oraz środki łączności i automatyzacji. Pł SD lotnictwa i OPL armii rozwija się w terenie razem z SD armii.

Pod względem struktury organizacyjnej, Pł SD lotnictwa i OPL armii składa się z grupy dowodzenia bojowego i węzła łączności. Zabezpieczenie stanu osobowego Pł SD realizuje grupa zabezpieczenia SD armii.

Grupa dowodzenia bojowego Pł SD lotnictwa i OPL armii składa się z połączonego centrum dowodzenia bojowego /Pł CDB/ lotnictwa i OPL, rozpoznawczo-informacyjnego centrum /RIC/, grupy planowania działań bojowych, kierunków do wojsk i SD szczebla nadrzędnego oraz komórki ruchu lotniczego i kontroli warunków lotu.

Podstawowym elementem połączonego SD lotnictwa i OPL armii jest połączone CDB w skład którego wchodzi składy bojowe i środki dowodzenia lotnictwem wojsk lądowych, lotnictwem uderzeniowym, lotnictwem myśliwskim i siłami OPL. Dowódca lotnictwa i dowódca OPL osobiście i poprzez podwładne osoby funkcyjne oraz składy bojowe bezpośrednio dowodzą podległymi wojskami, organizują i utrzymują współdziałanie dla osiągnięcia optymalnych wyników działań lotnictwa i wojsk OPL.

Rozpoznawczo-informacyjne centrum organizowane jest na bazie środków batalionu radiotechnicznego OPL armii i przeznaczone jest do kierowania rozpoznaniem radiolokacyjnym, zbierania, opracowania, uogólnienia i doprowadzenia informacji do zainteresowanych stanowisk dowodzenia.

Grupy planowania działań bojowych i kierunki tworzone są z oficerów sztabów i służb lotnictwa i OPL. Rozmieszczenie ich w terenie powinno odpowiadać zasadom organizacji pracy na Pł SD i zapewniać bezpośredni kontakt osób funkcyjnych. Dla rozwiązywania zadań wspólnych, takich jak opracowanie jednolitych dokumentów bojowych /planu współdziałania, zarządzeń bojowych i innych/, mogą być łączone i wspólnie pracować.

Zespół ruchu lotniczego i kontroli warunków lotów tworzony jest ze składu etatowych SD lotnictwa i OPL armii. Zespół ten przeznaczony jest do organizowania planowania, zabezpieczenia i kontroli ruchu lotniczego w swojej strefie odpowiedzialności, terminowego doprowadzenia planu lotów do stanowisk dowodzenia OPL, uprzedzenia oddziałów rakiet przeciwlotniczych o nieplanowanych wylotach lotnictwa i prowadzenie kontroli zachowania nakazanych warunków lotów.

Węzeł łączności Pł SD tworzy się poprzez rozwinięcie w jednym miejscu węzłów łączności i odpowiednie połączenie sił i środków lotnictwa i OPL armii.

Wszystkie elementy węzłów łączności oprócz centrów radiowych i grup łączności radioliniowej z zasady rozmieszcza się w głównym schronie w zasadniczym rejonie Pł SD.

Radiowe centrum odbiorcze i stacje telegraficzne we wszystkich przypadkach rozmieszcza się blisko /300-500 m/ od zespołów dowodzenia bojowego. Jednocześnie powinno być przewidziane wykorzystanie środków łączności lotnictwa w interesie OPL i środków łączności wojsk OPL do dowodzenia lotnictwem. Przy sprzyjających warunkach istnieje możliwość utworzenia organizacyjnie połączonego węzła łączności.

5. PODSTAWOWE ZADANIA STANOWISK DOWODZENIA

Skład bojowy Pł SD lotnictwa i OPL armii realizuje przedsięwzięcia w zakresie utrzymania gotowości bojowej lotnictwa wojsk lądowych i wojsk OPL. Organizuje rozpoznanie, zbieranie, opracowanie i odtworzenie informacji o przeciwniku powietrznym, wojskach własnych i powiadamianie wojsk o zagrożeniu i rozpoczęciu nalotu lotnictwa nieprzyjaciela. Dowodzi siłami i środkami pełniącymi dyżury bojowe. Planuje i dowodzi działaniami bojowymi podległych oddziałów lotnictwa wojsk lądowych i wojsk OPL. Bezpośrednio kieruje całym lotnictwem w tym lotnictwem frontowym i lotnictwem Naczelnego Dowództwa działającym w pasie armii oraz wojskami OPL. Prowadzi kontrolę ruchu lotniczego.

Zapewnia bezpieczeństwo wojsk lądowych i lotnictwa przed wzajemnym rażeniem. Organizuje przedsięwzięcia poszukiwawczo-ratownicze. Ciągłe przekazuje informacje do Pł SD WLF i OPL frontu oraz do współdziałających związków operacyjnych o sytuacji powietrznej, meteorologicznej i promieniowaniu. Prowadzi analizę działań bojowych, z której składa meldunki do sztabów nadrzędnych i SD.

Zapasowe połączone SD lotnictwa i OPL armii posiada około 20% składu osobowego Pł SD lotnictwa i OPL armii, identyczne wyposażenie, a na jego czele stoją zastępcy dowódców /lotnictwa i OPL/. Skład osobowy wykonuje podstawowe dokumenty planistyczne, śledzi przebieg działań bojowych i jest w gotowości do przejęcia dowodzenia lotnictwem i wojskami OPL. Z chwilą przybycia dowódców i części zmiennej staje się ono Pł SD lotnictwa i OPL armii.

Stanowiska dowodzenia na lądowiskach podskokowych są przeznaczone do dowodzenia pododdziałami śmigłowców, działającymi w oderwaniu od głównych sił pułku. Wyposażone są w ruchome środki dla utrzymania łączności z GDB, oficerami wzrokowego naprowadzania lotnictwa, SD pułku i śmigłowcami w powietrzu.

Grupy dowodzenia bojowego /GDB/ przeznaczone są do utrzymania ścisłego współdziałania lotnictwa z wojskami DZ, DPanc, DPD i dowodzenia lotnictwem działającym na obiekty pola walki znajdujące się w niewielkiej odległości od przedniego skraju. GDB wykonuje następujące zadania: uczestniczy w planowaniu użycia lotnictwa w pasie działań DZ, DPanc /w rejonie działań bojowych DPD/; przekazuje terminowe zapotrzebowania na prowadzenie rozpoznania i niszczenie przez lotnictwo obiektów naziemnych w pasie działań dywizji; naprowadza załogi samolotów /śmigłowców/ i grupy na cele i kieruje ich działaniami w rejonie obiektów uderzeń /rozpoznania, poprawiania ognia artylerii/ lub naprowadza na cele powietrzne przy ich wzrokowej widoczności; wspólnie ze sztabem dywizji organizuje odbiór przez wojska danych rozpoznawczych przekazywanych z pokładu samolotów rozpoznawczych; informując dowódcę OPL i SD dywizji

o przelotach nad ugrupowaniem dywizji własnych samolotów /śmigłowców/ i grup lotnictwa i kontroluje włączenie środków wzajemnego rozpoznawania i oznaczania; stale przekazuje na Pł SD lotnictwa i OPL armii oraz do przelatujących załóg informację o położeniu pierwszorzutowych pododdziałów i oddziałów dywizji oraz melduje o wykonywanych przez nie zadaniach.

GDB rozmieszcza się w transporterach opancerzonych /wozach dowodzenia/, które są wyposażone w środki łączności radiowej i aparaturę utajniającą do łączności z Pł SD lotnictwa i OPL armii oraz oficerami wzrokowego prowadzenia lotnictwa i samolotami w powietrzu.

Punkty naprowadzania i wskazywania celów przeznaczone są do bezpośredniego naprowadzania pojedynczych samolotów /śmigłowców/ i grup na cele naziemne i powietrzne oraz do realizacji współdziałania LM ze związkami taktycznymi i oddziałami rakiet przeciwlotniczych. Rozmieszcza się je na SD brygad rakiet przeciwlotniczych /pułków rakiet przeciwlotniczych/. Wyposażone są w środki łączności UKF, KF, aparaturę utajniającą kanały łączności z Pł SD lotnictwa i OPL armii, grupami dowodzenia bojowego i bliżej bazującymi oddziałami lotniczymi.

Podczas organizacji i realizacji współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi PNWC wykonuje następujące zadania: zbiera i opracowuje informacje o sytuacji powietrznej, promieniowania, chemicznej i melduje do Pł SD; wyprowadza grupy uderzeniowe i samoloty rozpoznawcze w rejon działań bojowych /naprowadza na cele naziemne/; na polecenie Pł SD precelowuje grupy uderzeniowe i lotnictwo rozpoznawcze działające w interesie armii oraz lotnictwo wojsk lądowych; powiadamia dowódcę brygady /pułku/ rakiet przeciwlotniczych i grupy dowodzenia bojowego o przelotach własnego lotnictwa nad ugrupowaniem bojowym wojsk lądowych i zbliżaniu się lotnictwa przeciwnika; zapewnia bezpieczeństwo lotu samolotów /śmigłowców/ własnych; przekazuje załogom samolotów /śmigłowców/ informację o sytuacji powietrznej,

promieniowania, onemicyzacji i warunkach atmosferycznych oraz o przelocie przedniego skraju wojsk własnych.

Oficer wzrokowego naprowadzania lotnictwa znajduje się na SD /PÓ/ batalionu /pułku/ pierwszorzutowego, posiada niezawodną łączność z samolotami /śmigłowcami/ w powietrzu i z GDB dywizji. Wzrokowo naprowadza samoloty lotnictwa frontowego i lotnictwa wojsk lądowych na cele naziemne, znajdujące się w pobliżu linii styczności bojowej wojsk i w bliskiej głębokości taktycznej. Ponadto kontroluje przekazywanie przez własne lotnictwo i wojska lądowe sygnałów wzajemnego rozpoznawania i systematycznie informuje dowódcę batalionu /pułku/ o przelotach własnych samolotów. Posiada on transporter opancerzony /wóz dowodzenia/ wyposażony w środki łączności radiowej. W niektórych przypadkach do zadań bezpośredniego naprowadzania samolotów /śmigłowców/ na cele naziemne mogą być wykorzystane załogi śmigłowców poprawiania ognia artylerii lub specjalnie wyznaczone i przygotowane załogi śmigłowców naprowadzania i wskazywania celów.

Punkty radionawigacyjne /PRN/ przeznaczone są do zabezpieczenia nawigowania w pasie działań armii oraz oznaczania osi i korytarzy przelotów lotnictwa w strefie działań armijnych i dywizyjnych środków ogniowych OPL.

Stanowiska dowodzenia lotnictwa i OPL obsadzone są specjalistami lotniczymi i wojsk obrony przeciwlotniczej. Obowiązki oficerów wzrokowego naprowadzania lotnictwa mogą wykonywać oficerowie wojsk lądowych /szef sztabu batalionu, pomocnik szefa sztabu pułku/ po uprzednim przeszkoleniu, jednak bez prawa wydawania komend na wykonywanie manewrów przez samoloty /śmigłowce/.

6. ORGANIZACJA PRACY NA STANOWISKACH DOWODZENIA

Dowódca lotnictwa i dowódca OPL na połączonym SD wspólnie rozpracowują zadanie bojowe postawione im przez dowódcę armii ogólnowojskowej. Opracowują plany użycia lotnictwa i wojsk OPL

w operacji armijnej i systematycznie uzgadniają działania wojsk OPL i lotnictwa. Każdy z dowódców dowodzi działaniami bojowymi zgodnie z otrzymanym zadaniem bojowym i organizuje operacyjno-taktyczne współdziałanie na podstawie decyzji dowódcy armii. Dowodzenie lotnictwem wojsk lądowych organizuje dowódca i sztab lotnictwa armii ogólnowojskowej /pancernej/.

Zadania bojowe dla pułku śmigłowców bojowych, eskadr bezpilotowych samolotów rozpoznawczych i eskadr dywizyjnych, stawiane są na dzień działań lub na wylot w zarządzeniu bojowym dowódcy armii i dowódcy dywizji. Dowódcy oddziałów lotnictwa wojsk lądowych wypracowują decyzje i organizują pracę swoich SD /ZSD/, SSD na lotniskach i lądowiskach podskokowych. Przygotowują podległe im pododdziały do wykonania zadań bojowych i organizują dowodzenie nimi w czasie walki. Grupy dowodzenia bojowego lub oficerowie wzrokowego naprowadzania, naprowadzają /wskazują cele/ grupy śmigłowców bojowych /transportowych/. Przekazanie dowodzenia grupami śmigłowców bojowych z SD pśb do GDB /oficerów wzrokowego naprowadzania/ odbywa się na rubieżach wzrokowej widzialności.

Dowodzenie lotnictwem myśliwskim wykonującym zadania w systemie OPL wojsk frontu, realizowane jest przez dowódcę lotnictwa frontu i dowódcę lotnictwa armii ogólnowojskowej z wykorzystaniem całego systemu SD lotnictwa i wojsk OPL w pasie frontu /armii/. Podział wysiłku lotnictwa myśliwskiego według rzutów, grup przeciwnika, rejonów, stref i wysokości działań jest realizowane przez dowódcę OPL frontu /armii/ na podstawie wspólnych ustaleń.

Bezpośrednie dowodzenie wszystkimi rodzajami lotnictwa frontowego, lotnictwem wojsk lądowych, lotnictwem Naczelnego Dowództwa, morskim i transportowym lotnictwem podczas działań w pasie armii realizują składy osobowe połączonego stanowiska dowodzenia lotnictwa i OPL armii, SD dywizji /pułków/ lotniczych, SSD, PNWC, GDB i oficerowie wzrokowego naprowadzania lotnictwa.

Dowódca lotnictwa i dowódca OPL ponoszą odpowiedzialność za efektywność użycia lotnictwa i wojsk OPL podczas odparcia nalotów lotnictwa nieprzyjaciela i zapewnienie bezpieczeństwa lotów własnego lotnictwa w strefach działań bojowych rakiet i artylerii przeciwlotniczej.

W czasie pokoju obsada etatowa Pł SD lotnictwa i OPL armii pełni dyżury bojowe, dowodzi siłami i środkami pełniącymi dyżur, przyjmuje i przekazuje sygnały na wprowadzenie wyższych stanów gotowości bojowej wojsk, uczestniczy w planowaniu i kierowaniu lotami.

W skład zmiany dyżurnej wchodzi: dyżurny odpowiedzialny - starszy zmiany lotniczej; oficerowie dowodzenia bojowego; dyżurny ruchu lotniczego; dyżurny łączności; dyżurny operacyjny SD OPL, dyżurny rozpoznania i wskazywania celów, oficerowie dowodzenia bojowego, planszeciści.

W czasie działań bojowych dowodzenie lotnictwem i wojskami OPL realizowane jest w zależności od sytuacji przez pełną lub zmniejszoną zmianę lotniczą i OPL. Skład zmian dyżurnych określają dowódcy lotnictwa i OPL; oni też stoją na czele zmian lub ich zastępcy.

7. POWIADAMIANIE WOJSK OPL O PRZELOTACH LOTNICTWA FRONTOWEGO I LOTNICTWĄ WOJSK LĄDOWYCH

Powiadamanie o przelotach lotnictwa realizowane jest na podstawie wcześniej uzgodnionych planów /zamówień/. Dyżurny ruchu lotniczego lotniska natychmiast po starcie powiadamia najbliższy posterunek radiolokacyjny i nadrzędne SD /dywizji lotniczej, Pł SD lotnictwa i OPL armii, WL i OPL frontu/. Posterunek radiolokacyjny, po starcie grupy samolotów /śmigłowców/ przejmuje nad nią kontrolę i przez ustalony kanał łączności przekazuje dane do grupy kontroli warunków lotu Pł SD lotnictwa i OPL armii, która powiadamia dyżurne siły wojsk radiotechnicznych, raketowych i artylerii przeciwlotniczej oraz stanowiska /punkty/ dowodzenia lotnictwa w pasie przelotu.

Powiadomienie o wylotach na wykonanie zadań wynikających z zaistniałej sytuacji /nie planowanych/ i ze stref dyżurowania w powietrzu realizuje się w kolejności jak podano wyżej z tym, że dodatkowo podaje się uzgodnione z Pł. SD WL i OPL frontu warunki lotu, skład grup, trasę i profil lotu, czas przelotu określonych rubieży, a ponadto do stanowisk dowodzenia podaje się charakter zadania bojowego /cel wylotu, obiekty uderzeń/ i sposób przekazywania dowodzenia.

Dane o przelotach lotnictwa Naczelnego Dowództwa transportowego, morskiego i lotnictwa wojsk lądowych z przekroczeniem granic stref odpowiedzialności armii przekazywane są do systemu powiadamiania z Pł. SD i OPL frontu.

3. ZABEZPIECZENIE TYŁOWE

W skład zabezpieczenia tyłowego lotnictwa wojsk lądowych wchodzi: lotniczo-techniczne, lotniskowe i materiałowo-techniczne.

Zabezpieczenie lotniczo-techniczne i lotniskowe pułków i eskadr lotnictwa wojsk lądowych realizowane jest, odpowiednio przez samodzielne bataliony i samodzielne kompanie zabezpieczenia. Dywizyjne eskadry śmigłowców zabezpieczane są przez organiczne kompanie zabezpieczenia.

Zaopatrzenie w środki materiałowe realizuje się:

a/ w ogólnowojskowe środki materiałowe /MPS, żywność, ogólnowojskowe, amunicja i inne/ - poprzez tyły ogólnowojskowe, od frontu do samodzielnej eskadry,

b/ lotnicze /specjalne/ środki materiałowe /śmigłowce, silniki lotnicze, części zapasowe i podzespoły, amunicja lotnicza i transport specjalny/ poprzez tyły lotnicze, od WLF do samodzielnej eskadry lotniczej.

Obowiązek gromadzenia i urzutowania zapasów środków materiałowo-technicznych dla lotnictwa wojsk lądowych spoczywa na tyłowej bazie frontu, frontowych i armijnych brygadach i batalionach zabezpieczenia dywizji.

Uwzględniając złożoność problemów organizacji tyłowego zabezpieczenia działań bojowych pułków i eskadr śmigłowców przy rozśrodkowanym basowaniu na lądowiskach podskokowych i oddziałów wykonujących zadania bojowe w składzie OGM, zaleca się utworzenie w składzie tyłów armii samodzielnego batalionu zabezpieczenia lotnictwa wojsk lądowych armii.

9. PODSTAWOWE PROBLEMY ORGANIZACJI I METODYKI PROWADZENIA WSPÓLNYCH ĆWICZEŃ

Lotniczo-taktyczne ćwiczenia /LTC/ z pułkami i ćwiczenia taktyczno-bojowe /CTB/ z eskadrami lotnictwa wojsk lądowych powinny być prowadzone wspólnie z ćwiczeniami oddziałów i pododdziałów innych rodzajów wojsk i lotnictwa frontowego, podczas dowódczo-sztabowych ćwiczeń armii ze środkami łączności w terenie i oznaczonymi wojskami lub dywizyjnymi, pułkowymi /batalionowymi/ ćwiczeń ze strzelaniem bojowym, bombardowaniem i strzelaniem raketami przez lotnictwo.

Kierowanie ćwiczeniami spoczywa w rękach dowódcy armii /dywizji/ w skład której wchodzi ćwiczące oddziały lotnictwa wojsk lądowych.

Do składu kierownictwa ćwiczenia wyznacza się zastępców /pomocników/ kierownika oraz rozjemców w tym i do spraw lotnictwa.

Bezpośrednie kierowanie pułkami, eskadrami uczestniczącymi w ćwiczeniu, sprawuje dowódca lotnictwa armii, który jest jednocześnie zastępcą kierownika ćwiczenia do spraw lotnictwa. Kierownictwo ćwiczeniem eskadry dywizyjnej sprawuje właściwy dowódca dywizji.

Lotniczo-taktyczne ćwiczenia prowadzone są zgodnie z planem szkolenia operacyjno-taktycznego armii. Opracowanie dokumentów do LTC odbywa się wcześniej w czasie przygotowania ćwiczenia z ogólnowojskowymi związkami operacyjnymi i taktycznymi. Sztab lotnictwa armii opracowuje zamiar, plan przeprowadzenia LTC /CTB/, załączniki szkoleniowe i zarządzenie w zakresie bezpieczeństwa lotów podczas ćwiczenia i inne dokumenty.

Zamiar do LTC jest podstawą do opracowania wszystkich potrzebnych dokumentów. Powinien być zgodny z ogólnym zamiarem ćwiczenia armijnego /dywizyjnego/. Opracowuje się go na mapie z załączoną legendą. Na mapę wrysowuje się sytuację operacyjno-taktyczną w pasie armii i w pasach dywizji sąsiednich armii, zamiar działania stron i niezbędne dane uzupełniające. Formuluje się temat, cele szkoleniowe, angażowany skład ćwiczących, zadania lotnictwa, organizacja dowodzenia i kierowania, wskazówki bezpieczeństwa i inne zagadnienia.

Plan przeprowadzenia LTC jest dokumentem roboczym kierownictwa ćwiczenia i określa kolejność przerobienia zagadnień szkoleniowych. Może być opracowany w formie tekstowej lub graficznej. Na podstawie planu przeprowadzenia LTC opracowuje się dokumenty bojowe /rozkazy, zarządzenia, komunikaty rozpoznawcze/, schematy pól tarczowych, zadania załóg pozorujących przeciwnika i inne.

Założenie dla szkolonych zawiera: sytuację ogólną, sytuację szczegółową, dane uzupełniające i wskazówki metodyczne.

Zarządzenie /wskazówki/ bezpieczeństwa lotów w czasie ćwiczenia uwzględnia: wymagania dowódcy WL w tym zakresie, szkolenia metodyczne, charakterystykę sytuacji powietrznej i naziemnej w rejonie ćwiczeń. Dla zapewnienia bezpieczeństwa lotów podczas wykonywania wspólnych zadań przez realnie działające związki taktyczne, oddziały i pododdziały wojsk lądowych, lotniczych, OPL i marynarki wojennej, zarządzenia dotyczące bezpieczeństwa lotów uzgadniane są przez ich dowódców.

Wymienione wyżej dokumenty są podstawowymi. W każdym konkretnym ćwiczeniu mogą być opracowane i inne, które zapewnią terminowe, pełne i na wysokim poziomie rozwiązanie postawionych zadań.

Przygotowanie do ćwiczeń rozpoczyna się z chwilą otrzymania rozkazu organizacyjnego dowódcy armii /wytycznych dowódcy dywizji/. Przygotowanie do ćwiczenia personelu latającego odbywa się wg oddzielnego planu. W wielu przypadkach cały personel la-

tający wyznaczony do ćwiczenia może realizować specjalny program szkolenia bojowego w zakresie nowych sposobów walki i taktyki niszczenia celów naziemnych itp., przewidzianych do zastosowania w trakcie ćwiczeń. W takich przypadkach załogi lotnicze dopuszczane są do udziału w ćwiczeniu rozkazem dowódcy pułku /eskadry/. Dla przygotowania pól tarczowych na poligonach dowódca armii wydziela niezbędne siły i środki. Prowadzi się również treningi mające na celu przygotowanie obsad etatowych Pł SD lotnictwa i OPL armii, GDB, PNWC i oficerów wzrokowego naprowadzania lotnictwa.

Po otrzymaniu przez ćwiczących zadania, przystępują do bezpośredniego przygotowania do ćwiczenia. Oddziały /pododdziały/ lotnictwa wojsk lądowych stawia się w wyższe stopnie gotowości bojowej, rozśrodkowuje się /przebazowuje/ na lądowiska. Zadania bojowe dla pułku /eskadry/ stawiane są w rozkazach i zarządzeniach bojowych.

W czasie ćwiczenia podczas organizacji współdziałania w terenie /przy stole plastycznym/ lub na mapach, dowódca armii /dywizji/ szczegółowo omawia kolejność działań dywizji i jej współdziałanie z innymi rodzajami wojsk. Dowódcy oddziałów lotniczych udokładniają swoje decyzje i stawiają zadania dowódcom pododdziałów i całemu personelowi latającemu oraz oddziałom /pododdziałom/ zabezpieczenia.

Personel latający przygotowuje się do wykonania zadań w powietrzu. Sprzęt lotniczy i uzbrojenie doprowadza się do gotowości wykonania postawionych zadań. Sztaby udokładniają planowe tablice lotów i doprowadzają do gotowości stanowiska dowodzenia /SSD, GDB, PNWC, PRN i oficerów wzrokowego naprowadzania lotnictwa/.

Zgodnie z planem przeprowadzenia LTC zastępca kierownika ćwiczenia ds. lotnictwa organizuje działania lotnictwa, oddziałów zabezpieczenia i organizuje dowodzenie na czas ćwiczenia.

We wszystkich ćwiczeniach zaleca się praktyczne szkolenie dowódców ogólnowojskowych w zakresie stawiania zadań dla lotnictwa poprzez Pł SD lotnictwa i OPL, grupy dowodzenia bojowego

i oficerów wzrokowego naprowadzania lotnictwa.

W czasie ćwiczenia szczególną uwagę należy zwracać na szkolenie w zakresie praktycznego organizowania systemu dowodzenia z rozwinięciem i trenowaniem składów bojowych Pł SD lotnictwa i OPL armii, GDB i oficerów wzrokowego naprowadzania lotnictwa. Sztaby ogólnowojskowe i lotnicze szczególnie winny zapewnić sprawną organizację i realizację współdziałania oraz niezawodne wzajemne rozpoznawanie i wskazywanie celów.

ZAKOŃCZENIE

Wzrastające znaczenie użycia lotnictwa wojsk lądowych we współczesnej walce ogólnowojskowej, stawia wymagania ciągłych poszukiwań i doskonalenia systemu dowodzenia, zabezpieczenia bojowego i materiałowo-technicznego LWL.

Jednym z ważniejszych zadań armii państw - uczestników Układu Warszawskiego jest zbieranie, uogólnianie i wdrażanie nowych doświadczeń do praktyki szkoleniowej LWL oraz twórcze rozwijanie ich dla dalszego podnoszenia mistrzostwa bojowego oddziałów i pododdziałów lotnictwa wojsk lądowych.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Zachowam Dala Zbiorki Specjalnych
Nr. 45415

